

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Vita Et Honestate Canonicoꝝ, Et Alioꝝ
Ecclesiasticorꝝ Specvlꝝ**

Langhe-Cruys, Johan

Duaci, 1587

Ad sermonem fidei, & doctrinæ faciendum, Ecclesiasque regendas, quales
assumendi sint; & quòd hi propterea in ipsis residere debeant Ecclesijs.
cap.viii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63733)

Ad sermonem fidei, & doctrina faciendum, Ecclesijs regendas quales assumendi sint; & quod hi propterea ipsis residere debeant Ecclesijs.

CAP. VIII.

*a sess. 6. de re-
form. cap. 1.*

Sacro sancta Tridentina Synodus^a ad restituendam collapsam admodum Ecclesiasticam disciplinam, & prauatosque in populo Christiano, & clero mor-

*Reformatio à
maioribus ec-
clesiis initium
sumere debet.
b. c. Mir. in
diti. 61.*

emendandos se accingere volens, ab ijs qui maioribus ecclesijs præsunt, initium censuit esse sumendum. Integrum enim præsidentium, salus est subditorum,^b Confidentiaque per Domini ac Dei nostri misericordiam, prouidam ipsius Dei in terris vicarij solertiam omnino futuram ut ad ecclesiarum regimen, onus quippe angelicis humeris formidandum, qui maxime digni fuerint, quorum prior vita, ac omnis ætas, à puerilibus exordijs, vltimis perfectiores annos per disciplina stipendia ecclesiastica laudabiliter acta testimonium prabeat, secundum ver-

*c. in sacro
tribus. c. mira-
mur. c. episco-
pū. c. sin. dist.
61.*

*d. Act. 20.
e. 2. Tim. 4. c.
si rector. dist.
43. c. aduersus
7. q. 1. c. nisi. de
renuti.*

*f. Exech. 33. c.
34. Act. 20. d.
c. si rector.*

*g. c. 1. c. alijs
quo. de cler. nō
resid. peruenit
cū multis se-
quē. 7. q. 1. c. cū
ex eo de electi.
in 6.
* al. in c. in a.*

rabiles beatorum patrum sanctiones assumantur, & quoniam Patriarchalibus, Prouincialibus, Metropolitanis, & cathedralibus ecclesijs quibuscumque, quouis nomine, ac titulo præsfectos monet, ac monitos esse vult, ut attendentes sibi, & vniuerso gregi, in quo Spiritus sanctus posuit regere ecclesiam Dei, quam acquisiuit sanguine suo, diligant, sicut Apostolus præcipit, in omnibus laborent ministerium suum impleant: implere autem illud se quaquam posse sciant, si greges sibi commissos mercedis riorum more deserant: atque ouium suarum, quarum quis de eorum est manibus à supremo iudice requiritur, custodia minime incumbant: cum certissimum sit non admitti pastoris excusationem, si lupus oues comedit, & pastor nescit. Ac nihilominus, quia nonnulli, quo vehementer dolendum est hoc tempore reperiuntur, propriæ etiam salutis immemores, terrenaque celestibus ac diuinis humana præferentes in diuersis curijs vagantur, aut in negotiorum temporalium sollicitudine, omissa derelicta, atque ouium sibi commissarum cura neglecta detinent occupatos: placuit SS. Synodo antiquos canones, qui temporum, atque hominum iniuria penè in delictum abierunt aduersus non residentes promulgatos

involunt

innouare, quemadmodum virtute presentis decreti inno-
uat: ac vterius pro firmiori eorundem residentia, & re-
formandis in ecclesia moribus, in hunc qui sequitur mo-
dum statuere, atque sancire. Si quis à patriarchali, prima-
tiali, metropolitana, seu cathedrali ecclesia, sibi quocum-
q; titulo causa, nomine, seu iure commissa, quacumq; ille
dignitate, gradu, & præminètia præfulgeat, legitimo im-
pedimèto, seu iustis & rationabilibus causis cessantibus,
sex mensibus continuis, extra suam diocesim morado
abfuerit, quartæ partis fructuum vnus anni fabricæ ec-
clesiæ, & pauperibus loci per Superiorem ecclesiasticum
applicandorum, pœnam ipso iure incurrat. Quod si per
alios sex menses in huiusmodi absentia perseverauerit,
aliam quartam partem fructuum similiter applicandam
eo ipso amittat. rescen e verò contumacia, vt seuiore
sacrorum canonum censuræ subijciatur, metropolitanus
suffraganeos Episcopos absentes: metropolitanum verò
absentem suffraganeus Episcopus antiquior residens, pœ-
na interdicti ingressus ecclesiæ eo ipso incurrenda infra
tres menses per literas, seu nuntium Romano Põtifici de-
nuntiare teneatur: qui in ipsos absentes, prout cuiusque
maior, aut minor contumacia exegerit, suæ supremæ se-
dis auctoritate animaduertere, & ecclesiis ipsis de pasto-
ribus vtilioribus providere poterit, sicut in Domino no-
uerit salubriter expedire.

Episcopis inferiores quævis beneficia ecclesiastica per-
sonalem residentiam de iure, siue consuetudine exigen-
tia in titulum, siue commendam obtinentes, ab eorum or-
dinarijs, quemadmodum eis pro bono ecclesiarum regi-
mine, & diuini cultus augmento, locorum, & personarum
qualitate pensata, expediens videbitur opportunis iuris
remedijs residere cogatur, nulliq; priuilegia, seu indul-
gentia perpetua de non residendo, aut de fructibus in ablen-
tia percipiendis suffragentur, indulgentijs verò, & dispõ-
sationibus tẽporalibus, ex veris & rationabilibus causis
tantum concessis, & coram Ordinario legitime probã-
dis in suo robore permanens: quibus casibus nihilomi-
nus officium sit Episcoporum, tanquam in hac parte à
sede Apostolica delegatorum, providere, vt per deputa-
tionem idoneorum vicariorum, & congruæ portionis
C iij fructus

*Episcoporum ab
ecclesia suis ab-
sentia quando
& quomodo
punitur.*

*a arg. e. ex int
de ca. nõ resid.*

*b c. relati. c. ex
parte & 3. se-
quen. c. fin.
de decr. non re-
siden.*

*Habentes bene-
ficia personale
residentiam ex-
igentia, ad hãt
facienda com-
pellendi. Jun. c.
concl. T. id.
siff. 6. de refor.
cap. 2.*

*c. c. ex parte, c.
inter. ex tunc.
c. conueniente.
& c. fin. de de-
re. nõ resid.*

a c. fin. de in-
scrip. in 6. c. cū
ex eo. de elect.
in 6. c. benefi-
cium. d. regu-
laribus. in 6.
Quid facien-
dū curam ani-
marum habē-
tibus.
b Ioan. 21.
Act. 20 c. B.
phesius. dist. 43.
c. sic. 7. q. 1. c.
in scrip. uris. c.
qui episcopatus.
c. l. cit. 8. q. 1.
c. Ioan. o. c.
fit rector. dist.
43.
d. sess. 23. de re
form. cap. 1.
e. 1. Petri 5.
f. sess. 6. de re
form. cap. 1.
Cause propter
quas ab eccle-
siis suis Epif-
copi abesse pos-
sunt.
g. c. relatum. c.
inter. c. ad au-
dientiam de cle-
ric. nō resol. c.
unico. i. d. tit.
in 6. c. ad sup-
plicationem. de
remun. c. e.
quorundā dist.
74. c. presen-
tium. 7. q. 1.

fructuū assignationē, cura animarū nullatenus negligat
a nemini quō ad hoc priuilegio, seu exēptione quocun-
que suffragante.

Cū autē præcepto diuino mandatū sit omnibus, qui
curam animarum cura cōmissa est, oues suas agnoscere, fac-
his sacrificiū offerre, verbiq; diuini prædicatione, fac-
mentorū administratione, ac bonorū omnium operum o-
mplo pascere pauperum, aliarūq; miserabiliū personarū
curam paternam gerere, & in cetera munia pasto-
ria incumbere, quæ omnia nequaquam ab ijs præstari
implicari possunt, qui gregi suo nō inuigilant, neq; assidui
sed mercenariorum more deserūt: SS. Tridentina Syn-
odus eos admonet, & hortatur^d, vt diuinorum præcepto-
rum memores, factiq; forma gregis^e, in iudicio, & veni-
te pascant & regant. Ne verō ea quæ de residentia san-
& utiliter iam ante sub felicitis recordationis Paulo³ de-
cita fuerant, in sensus à SS. Synodi mente alienos trahe-
rentur, ac si vigore illius decreti quinq; mensibus cōtinu-
abesse liceret, illis inhaerendo declarauit eadē SS. Synodus
sub Pio 4. omnes patriarchalibus, primate, metropoli-
titanis ac cathedralibus ecclesiis quibuscūque, quos-
q; nomine, & titulo præfectos, etiā si sanctæ Romanæ
ecclesiæ Cardinales sint, obligari ad personalem in sua
ecclesia, vel diocesi residentia, vbi inuncto sibi officio
fungi teneantur: neq; abesse posse, nisi ex causis & modis
infra scriptis. Nā cum Christiana charitas vrgēs neces-
sitas, debita obediētia, ac euidentis ecclesiæ vel reipublice
utilitas, aliquos nonnūquam abesse possit, & exigent
decernit eadē SS. Synodus, has legitime absentiaē causas
à beatissimo Romano Pontifice, aut à metropolitano
eo absente, suffraganeo Episcopo antiquiori residentē, quod
idē metropolitani absentiam probare debet, in scripto
esse approbandas: nisi cū absentia inciderit propter ali-
quod munus, & reipublicæ officium, episcopatus ad-
eum: cuius quoniam causæ sunt notorie, & interdum re-
pentine, ne eas quidem significari metropolitano necesse
erit: Ad eūdem tamē cū cōcilio provinciali spectabit iudi-
care de licētis à se, vel suffraganeo datis, & videre, si
quis eo iure abutatur: & vt poenitentia canonice errantes puni-
tur, Interea meminerint discessuri, ita quibus suis pro-
cedant

endum, vt quantū fieri poterit, ex ipforū absentia nullū
 damnum accipiant: Quoniam autem qui aliquantisper
 tantum abfunt, ex veterum canonum sententia non vi-
 dentur abesse, quia statim reuersi sunt: SS. Synodus
 vult, illud absentia spatium singulis annis, siue conti-
 nuum, siue interruptū, extra predictas causas, nullo pacto
 debere duos aut ad summum tres menses excedere: & ha-
 beri rationem vt id æqua ex causa fiat, & absque vllō
 gregis detrimento, quod an ita sit, abscedentium, con-
 scientiæ relinquit, quam sperat religiosam, & iimorata
 fore, cum Deo corda pateant, cuius opus non fraudulē-
 ter agere, suo periculo tenentur. Eisdem interim admo-
 net, & in Domino hortatur, ne per illius tēporis spatium,
 Dominici Aduentus, Quadragesima, Natiuitatis, & e-
 rectionis Domini, Pentecostes, item, & corporis Chri-
 sti diebus, quibus refici maxime, & in Domino gaudere
 pastoris presentia oues debeant, & ipsi ab ecclesia tua ca-
 thedrali vllō pacto absint, nisi episcopalia munia in sua
 diocœci eos alio vocent.

Si quis autem, quod vtinam nunquam eueniat, contra
 huius decreti dispositionem abfuerit: statuit SS. Syno-
 dus præter alias poenas aduersus non residentes sub Pau-
 lo 3. impositas, & innouatas, ac mortalis peccati reatu
 quem incurrit: eum pro rata temporis absentia fructus
 suos non facere, nec iuta conscientia, alia etiam declara-
 tione non secuta, illos sibi detinere posse: sed teneri aut
 ipso cessante per Superiorem ecclesiasticum illos fabricæ
 ecclesiarum, aut pauperibus loci erogare: prohibita qua-
 cūq; cōuentione, vel cōpositione, quæ pro fructibus ma-
 le perceptis appellatur: ex qua etiā prædicti fructus in to-
 tū, aut pro parte ei remitterētur: nō obstantibus quibus-
 cumq; priuilegijs, cuiuscūque collegio, aut fabricæ cōcessis.

Eadem omninō, etiam quō ad culpam, amissionem fru-
 ctuum, & poenas de curatis inferioribus, & alijs quibus-
 cumque, qui beneficium aliquod ecclesiasticum curam a-
 nimarum habens, obtinent, sacrosancta Synodus decla-
 rat & decernit: ita tamen, vt quandocumque eos, causa
 prius per Episcopum cognita, & probata abesse contige-
 rit, vicarium idoneum, ab ipso Ordinario approbandum
 cum debita mercedis assignatione relinquat. Discendenti

C iiii autem

a. c. cum ex ee.
 de elect. in 6. c.
 beneficium, de
 regul. in 6. c. cō-
 cil. Sardicens.
 cap. 14.

Quamdiu E-
 piscopi singu-
 lis annis ab ec-
 clesijs suis ab-
 esse possint.

Quibus annis
 temporibus E-
 piscopi ab ecclē-
 sijs suis abesse
 non possint.
 b. si quis in
 cleric. 7. q. 1. c. q.
 cil. Agathen.
 cap. 64.

Pœna Episco-
 porū absentia-
 e iū se ab ecclē-
 sijs suis.
 c. sess. 6. de re-
 for. cap. 1. c. 2.
 c. relatus, c. con-
 quent. c. ex
 parte. c. 3. se-
 quent. c. 2.
 fin. de cleri. nō
 residens.

Pœna curato-
 rum inferiorū
 qui ab ecclēsijs
 suis absint.

*Inferiores cu-
rati quoad
quomod. a
suis ecclesijs ab
esse possint.*

autem licentiam in scriptis, gratisque concedendam vobis bimestre tempus, nisi ex graui causa, non obtineat. Quod si per edictum citati etiam non personaliter, contumaciter fuerint: liberum esse vultis Ordinarijs, per censuras ecclesiasticas, & sequestrationem & subtractionem, fructuum aliarumque iuris remedia, etiam usque ad priuationem, compellere, nec executionem hanc, quolibet privilegio, licentia, familiaritate, exemptione, etiam ratione cuiuscumque beneficii, pactione, statuto, etiam iuramento vel quacunque auctoritate confirmato, consuetudine etiam immemorabili, quae potius corruptela censenda est, siue appellatione aut inhibitione, etiam in Romana curia, vel vigre Eugeniana constitutionis, suspendi posse. Postquam decretum illud sub Paulo 3° quam hoc ipsum in concilijs provincialibus, & Episcopalibus publicari iussit Synodus praecipit: cupit enim quae adeo ex pastorum curam, animarumque salute sunt, frequenter omniumque rebus, mentibusque infigi, ut in posterum, Deo iuvante nulla temporum iniuria, aut hominum obliuione, aut consuetudine aboleantur.

*a. c. diuina. de
privilegijs in
extranagant.
com.
b. scilicet. 6. cap. 1.
et 2.*

*Super residentia curam animarum habentium, & aliorum
residere debentium Pij Papae quartae bulla.*

CAP. IX.

IN suprema ecclesia militantis specula, meritis licet insufficientibus, diuina dispositione constituti, curam animarum, non solum vigilantia nostra commissos dominicos greges: sed etiam singulorum pastorum suorum, etiam intensa nostrae mentis acie collustrantes, studium diligentissimum, operam sedulam ad hoc omnino statuimus adhibere, ut quemadmodum operosum sacri concilij Tridentini progressum, felicemque exitum, Domino cooperante, praestitimus: ita sanctissima illius decreta, ipsorum praesertim, qui in Apostolica sollicitudinis parte vocati sunt, pastorum officia concernentia, non tepide, neque distanter exequamur. Sane licet in concilio praefato saluberrima fuerit ordinatione decretum, quod omnes & singuli venerabiles fratres nostri, Patriarchae, primates, Archiepiscopi, & Episcopi, & alij beneficiati, apud ecclesias suas residere teneantur: nonnulli tamen, quod non